

JAN SVANKMAJER

80 ÅRS-FEJRING MED DANMARKSPREMIERE

Sig navnet: Jan Svankmajer. Tim Burton og Terry Gilliam har anerkendt ham som en af de seneste 50 års vigtigste animatorer, og Svankmajers tjekkiske landsmand Milos Forman fremsatte engang ligningen "Disney + Buñuel = Svankmajer". Forman refererede her til den barnlige letthed og uprætentøse tone, der gennemsyner Svankmajers ofte groteske og dystre surrealistiske værker. Dyr bliver menneskelige, mennesker bliver mekaniske, og hverdagens livløse genstande får vilje og ånd. Alting vendes på hovedet og hives ud af kontekst. Svankmajer laver film, der er både undersøgende og sanselige, legende og tankevækkende – og ofte helt uden ord.

Der er også andre specielle ingredienser i Svankmajers opskrift. Først og fremmest en stor respekt for Eisensteins montage-teori: Rytme, musik, gentagelser og kontrastklip er kendetegnende for Svankmajers værk, ligesom en forklærlighed for transformationer, ekstreme nærbilleder og ekspressionistisk lyddesign.

I analytisk sammenhæng er store tænkere fra filosofen Wittgenstein til sprogforskeren Bakhtin blevet brugt som daseåbnere for en forståelse af Svankmajers film, men ofte er det ris til egen røv. For med Svankmajer-kenderen Peter Skovfoged Laursens ord gør filmene "nar ad netop den systematiske intellektuelle

procedure, der ligger til grund for videnskabelig tænkning." Svankmajer skal bundes som en balstyrisk snurrende tjek-kisk fadøl – ikke nippes som en Amarone.

Vi siger skål og tillykke med 80-års-fødselsdagen den 4. september, og Tjekkiets Ambassade sørger for passende drikkevarer, når vi på dagen fejrer en af filmhistoriens vigtigste animatorer med et lille udpluk af hans særegne produktion – bl.a hans nyeste spillefilm. Svankmajer spræller endnu! MP

Surviving Life

TORS 04/09 19:00 + TIRS 07/09 19:00

SURVIVING LIFE / DANMARKSPREMIERE

Prežit svuj zivot (teorie a praxe) / Jan Svankmajer, 2010 / eng. tekst / samlet varighed 105 min. (145 min. inkl. introduktion)

Eugene er en aldrende mand, fanget mellem den fysiske virkelighed og drømmenes verden. Med hjælp udefra finder han en måde at bevæge sig frit mellem de to og på den måde afdække sin egen fortid. Svankmajer beskriver selv sin nyeste film som 'en psykoanalytisk komedie', og til at illustrere Eugenes subjektive univers benytter han en retro-agtig klippe-klistre-animation, der vækker mindelser om Terry Gilliams Monty Python-film.

ARR: Ved visningen torsdag den 4. september er der introduktion til filmen og til fænomenet Svankmajer ved Peter Skovfoged Laursen, som mange Cinemateks-kendere har oplevet i forbindelse med klassiker-serien Still Moving. Efterfølgende inviterer Tjekkiets Ambassade til reception i Asta Bar.

Surviving Life

SØN 21/09 14:30 + SØN 28/09 16:45

CONSPIRATORS OF PLEASURE*Spiklenci slasti / Jan Svankmajer, 1996 / uden dialog / 75 min.*

Der er skruet ned for animations-elementerne i denne kulsorte, ordløse komedie om seks mennesker, der hver især skaber ekstravagante remedier i jagten på fysisk nydelse. Fra en kompliceret robot, over modificerede køkkenredskaber til en omstændig omgang med brød og et fantastisk hane-kostume. En af Svankmajers mest morsomme film og et glimrende eksempel på hans taktile og sanselige tilgang til filmmediet.

Conspirators of Pleasure

TORS 11/09 16:45 + FRE 03/10 19:00

ALICE*Neco z Alenky / Jan Svankmajer, 1988 / eng. tekst / 84 min.*

En udknaldet og til tider uhyggelig fortolkning af Lewis Carrolls klassiske historie om Alice, der følger den travle kanin – denne gang gennem en kommodeskuffe og direkte ind i en surreel legeplads af viktoriansk uhygge og muterede tøjdyr. Alice dikterer selv historien, der starter med det urovækkende: "Nu vil I se en film for børn. Måske." Dronningens ikoniske "off with her head!" har aldrig virket som en mere reel trussel.

Alice

Alice

MÅNEDENS DOKUMENTAR

Cinematokets egne premiere-dokumentarer – håndplukkede historier fra virkeligheden.

SEPTEMBER / KULTFILMEN, DER DØDE

CPH:DOX og Cinematoket præsenterer i september den bevidsthedsudvidende historie om den bedste sci-fi-kultfilm, der aldrig blev lavet.

Kultinstruktøren, gurun og tegneserieforfatteren Alejandro Jodorowskys filmatisering af science fiction-romanen 'Dune' er et af filmhistoriens store myteomspundne projekter. Efter succesen med den bevidsthedsudvidende 'Holy Mountain' (produceret af John Lennons og Rolling Stones legendariske manager Allen Klein) fik Jodorowsky i midten af 1970'erne frie hænder til at lave hvad han ville. Han valgte Frank Herberts episke, symbolmættede roman 'Dune' – uden at have læst den, som han skraldgrinende afslører. Jodorowsky gik straks i gang med at samle sit filmhold af 'spirituelle krigere' bestående af blandt andre Pink Floyd, Moebius, H.R. Giger, Orson Welles, Mick Jagger og ikke mindst Salvador Dalí som intergalaktisk rumbaron!

Ambitionen var at give publikum følelsen af at være på LSD uden at være det, og man kan kun ærgre sig over at filmen i sidste øjeblik blev kasseret af de amerikanske studier, der ikke turde binde an med den chilenske excentriker.

Men som den karismatiske Jodorowsky selv siger om sit intergalaktiske ambitionsniveau "så må man stræbe efter det umulige for at skabe noget originalt". At 'Dune' på sin egen måde alligevel eksisterer derude (hør hovedpersonen fortælle hvordan og nyd levendegørelsen af filmens eventyrlige drejebog) vidner om et gåpåmod af en anden verden – en hyldest til kreativitet og selve livet. *Mads Mikkelsen + MT*

TORS 04/09 16:45 + FRE 05/09 19:00 + LØR 06/09 19:15 + SØN 07/09 19:00 + TIRS 09/09 21:15 + DNS 10/09 19:15

Jodorowsky's Dune / Frank Pavich, 2013 / eng. tekst / 88 min.